

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

Nr. 9.

18. juunil 1934.

Nr. 9.

Keskoolide seadus.

Avalikkude algkoolide seaduse muutmise dekreet.

Hariduse- ja sotsiaalministri määrus ajalehe kohta, milles tuleb kuulutada õppejõudude valimisest 1934 kalendriaastal.

Õpetajakutse andmise määrus.

Hariduse- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1934 a. 31. mai ringkiri nr. 3502 õpilaste käitumise hindamise asjas.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse 1934 a. 5. juuni ringkiri nr. 45837 riigiteenijatele ja -tööliste arstiabi andmise asjas.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 9. juuni ringkiri nr. 3639 võõrkeele õpetamise asjas algkoolides.

AMETLIK OSA.

Keskoolide seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 25. mail 1934.

RT 47 — 1934, 409.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Keskool moodustab ühtluskooli teise järgu. Tema ülesandeks on haritud kodanikkude kasvatamine ja õpilaste ettevalmistamine gümnaasiumidesse ning teistesse vastavatesse õppeasutistesse astumiseks.

§ 2. Keskool on emakeelne ja maksuline.

Õpilased peavad käima emakeelses või riigikeelses keskkoolis. Õpilaste emakeel arvatakse nende vanemate rahvuse järgi. Vanemate kuuluvusel kahte rahvusse määratakse õpilase emakeel tema vanemate või hooldajate kokkuleppel; kui kokkuleppele ei jõuta, siis on õpilase õppekeeleks riigikeel.

Ainult mõjuvatel põhjustel õpilane võib õppida mitteema-keelses või mitteriigikeelses koolis, millise küsimuse otsustab Haridus- ja sotsiaalminister Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsuse ettepanekul.

§ 3. Keskkooli kursus kestab 5 õppeaastat, alates pärast algkooli IV klassi lõpetamist.

§ 4. Keskkoolil on õppeaastate arvule vastav arv klasse, mis nimetatakse I, II, III, IV ja V klassiks.

§ 5. Keskkool võib olla ühis- või lahuskool. Keskkooliga võib tarbekorral ühendada mõne muu kooli või klassi. Samuti võib keskkooli juures avada keskkooli lõpetajaile eriklassi, mille kohta käivad määrused ning õppe- ja tunnikavad paneb maksma Haridus- ja sotsiaalminister.

§ 6. Keskkoolil on pitsat, mille kaju kinnitab Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsus kooli ülalpidaja ettepanekul.

2. peatükk.

Asutamine ja ülalpidamine.

§ 7. Keskkoolid asutatakse ja peetakse ülal riigi, omavalitsuste, eraorganisatsioonide või isikute poolt. Riigi ja omavalitsuste poolt ülalpeetavaid keskkooli, mis käesoleva seaduse põhjal Riigivanema otsusega avatud, nimetatakse avalikkudeks keskkoolideks.

§ 8. Riigi poolt ülalpeetava keskkooli või tema klasside avamine toimub Riigivanema otsuse põhjal.

§ 9. Omavalitsus, kes soovib avada avalikku keskkooli või tema klasse, esitab sellekohase sooviavalduse Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsusele ühes kohustusega enese kanda võtta kooli või klasside varustamise ja ülalpidamise kulud ning näitab tuluallikad nende kulude katteks, peale selle osa, mis vastavate seaduste alusel riigi kanda määratud. Kooli või klasside avamine toimub Riigivanema otsuse põhjal.

§ 10. Omavalitsuste, eraorganisatsioonide või isikute poolt ülalpeetavate erakeskkoolide avamine toimub Eraõppeasutuste seaduse alusel.

§ 11. Keskkoolide juures võib avada Haridus- ja sotsiaalministri poolt maksma pandud määruse põhjal internaate õpilastele.

§ 12. Õppemaksu suuruse avalikkudes keskkoolides kui ka õppemaksust vabastatavate kehvemate andekate õpilaste protsendi alammäära kinnitab Vabariigi Valitsus Haridus- ja sotsiaalministri ettepanekul.

§ 13. Riigi poolt keskkooli õpilastele stipendiumide ja abirahade andmise korra määrab Vabariigi Valitsus. Omavalitsuste, eraasutiste ja isikute poolt keskkooli õpilastele määratud stipendiumid kinnitab Haridus- ja sotsiaalminister.

§ 14. Õppemaksust saadud summad moodustavad kooli erisummad, mida tarvitab koolijuhataja kooli ülalpidaja poolt kinnitatud eelarve järgi sama kooli tarvete täitmiseks.

§ 15. Keskkooli asutamisel tuleb täita nõuded, mis koolimajade, kooli kõrvalhoonete ja seadete ning asukoha kohta on ette nähtud sellekohastes seadustes ja määrustes.

§ 16. Avaliku keskkooli või tema klasside sulgemine toimub Riigivanema sellekohase otsuse põhjal.

§ 17. Kui erakeskkooli korraldamine, juhtimine, valitsemine, varustamine ja õpilaste vastuvõtmine ning klassi- ja koolikursuse lõpetamine toimub avalikkude keskkoolide kohta maksvate määruste ja korralduste alusel ja kui õppe- ja kasvatustöö seisab nõutaval kõrgusel, võib erakeskkoolile riigieelarve korras määrata rahalist toetust või võtta Riigivanema otsusel õppejõudude palgad koolis või tema üksikutes klassides täies ulatuses või osaliselt riigi kanda.

3. peatükk.

Õppe- ja kasvatusosa.

§ 18. Kooliaasta kestab 1. augustist kuni järgmise aasta 31. juulini. Tegelik õppetöö keskkoolis kestab vähemalt 35 nädalat kooliaastas. Õppetöö alguse, lõpu, vaheajad ja üldised ning kohalikud pühad määrab Haridus- ja sotsiaalminister.

§ 19. Õpilaste maksimaalarv klassis on 50.

§ 20. Keskkoolis õpetatakse järgmisi õppeaineid: emakeel, usuõpetus, matemaatika, loodusteadus ühes keemia ja tervishoiuga, füüsika, maateadus, ajalugu, kodanikuteadus, 2 võõrkeelt, joonistamine ja joonestamine, võimlemine, riigikaitseline õpetus, käsitöö, laulmine.

Usuõpetus on õpetajaile ja õpilastele vabatahtlik õppeaine.

§ 21. Haridus- ja sotsiaalministeeriumi loaga võib kohalikkude olude nõudel võtta keskkooli õppekavasse veel teisi õppeaineid, kusjuures aga ei tohi tunduvalt kannatada eelmises (20) paragrahvis nimetatud õppeainete läbivõtmine.

§ 22. Võõrkeeltena õpetatakse keskkoolides inglise, prantsuse, saksa või vene keelt. Keelte järjekorra avalikus keskkoolis kinnitab Riigivanem koos kooli avamise otsusega. Muukeelsetes keskkoolides õpetatakse esimese võõrkeele asemel riigikeelt.

Riigivanema otsusel võib õpetada mõnda õppeainet keskkoolis ka esimeses võõrkeeles ning muukeelses keskkoolis — riigikeeles.

§ 23. Keskkooli tunni- ja õppekavad määrab Haridus- ja sotsiaalminister.

§ 24. Õpilased viiakse ühest klassist teise ja tunnustatakse koolikursuse lõpetanuks õppenõukogu otsusega õpilase õppetöö edu põhjal Haridus- ja sotsiaalministri poolt maksuma pandud korra järgi. Õpilast ei või jätta ühte klassi kauemaks kui kaheks õppeaastaks.

§ 25. Keskkoolis peavad olema tarvilikud õppeabinõud, õppekabinetid, õpilaste ning õppejõudude raamatukogud ja kooliapteek tarvilikkude arstimite ja abinõudega. Haridus- ja sotsiaalministeerium seab kokku nende õppeabinõude ja raamatute nimekirjad, mille muretsemine on sunduslik kooli ülalpidajale.

4. peatükk.

Õpilased.

§ 26. Keskkooli I klassi võetakse vastu algkooli IV klassi lõpetanud ilma eksamita. Kui kooli astuda soovijaid on enam kui koolis vabu kohti, siis võetakse õpilasi vastu sellekohase valiku põhjal. Haridus- ja sotsiaalminister määrab valiku tingimused.

§ 27. Kõrgematesse klassidesse võetakse õpilasteks neid, kes selleks korraldataval eksamil näitavad, et nad võivad vastavas klassis tarvilise eduga töötada. Üleminekul ühest avalikust keskkoolist teise sama õppekavaga keskkooli eksami ei nõuta.

§ 28. Keskkooli astuda soovijate vanemad või hooldajad esitavad keskkooli juhatajale avaldise ühes õpilase hariduse ja perekonnaseisu tunnistusega.

§ 29. Keskkooli astujad vaadatakse läbi kooliarsti poolt. Kelle tervislik seisukord kaasõpilastele kardetav, neid kooli vastu ei võeta.

§ 30. Õpilastele, kes enne koolikursuse lõpetamist koolist lahkuvad, annab kool nende vanemate või hooldajate soovil õpilaste töö tagajärgede kohta sellekohased tunnistused.

§ 31. Keskkooli kursuse lõpetajale antakse sellekohane tunnistus, mis temale õiguse annab astuda gümnaasiumi ja teistesse õppeasutistesse vastavalt nende õppeasutiste vastuvõtu tingimustele.

§ 32. Haridus- ja sotsiaalministril on õigus anda määrusi, mis on õpilastele kohustuslikud koolis ja väljaspool kooli.

§ 33. Õpilased võivad asutada kooli juures omavahelisi ringe ja koolidevahelisi ühinguid Haridus- ja sotsiaalministeeriumi sellekohaste juhtnõuade alusel. Väljaspool kooli seisvatest organisatsioonidest võivad õpilased osa võtta ainult õppenõukogu loal. Osavõtmine poliitilistest ja poliitilisi sihte taotlevatest organisatsioonidest ja nende tegevusest on õpilastele keelatud.

5. peatükk.

Ametisolevad isikud.

§ 34. Keskkoolis on järgmised ametisolevad isikud: juhataja, õpetajad, arst, asjaajaja ja teenijad.

Kui klasside arv keskkoolis või keskkoolis ühes mõne teise temaga ühendatud kooli klassidega on vähemalt üheksa, siis seatakse ametisse juhataja abi.

§ 35. Juhataja kohuseks on kooli õppe- ja kasvatustöö ning majandusala üldjuhatamine, vastutus koolitöö korralikkuse ning kooli varanduse korrasoleku eest ja kooli asjaajamine kooskõlas seaduste ja määruste ning õppenõukogu otsustega. Eriti on juhataja ülesandeks:

1) kooli esindamine ja läbikäimine teiste asutistega ning üksikute isikutega;

2) kooli puutuvate küsimuste selgitamine ja esitamine õppenõukogule otsustamiseks;

3) juhatuse andmine õpetajaile õppe- ja kasvatustöös, kusjuures juhatajal on õigus õpetajaile korratuste puhul teha märkusi ja hoiatusi;

4) õppe- ja kasvatustöö jaotamine õppejõudude vahel;

5) järelevalve ja hoolitsemine, et koolitöö toimuks takistamatult ja et kõik õpetajad ja õpilased täidaksid oma kohuseid korralikult;

6) kooli seadete ja õppeabinõude muretsemine;

7) kooli eelarve ja aruande koostamine;

8) kooli asjaajaja ja teenijate ametisse määramine ja ametist vabastamine.

§ 36. Juhataja abi on kooli sisemises ning kasvatuslikus tegevuses abiks juhatajale ja täidab viimase puudumise või haiguse korral tema kohuseid.

Keskkoolis, kus juhataja abi ei ole, määrab juhataja enese koolist puudumise ajaks määraliste õpetajate hulgast asetäitja.

§ 37. Õpetaja kohuseks on õppe- ja kasvatustöö, õppenõukogu koosolekutest osavõtmine ning selle otsuste kui ka juhataja korralduste täitmine, kusjuures õpetajal ei ole õigust lahti ütelda temale määratavast õppe- ja kasvatustööst.

§ 38. Koolist kui ka õppenõukogu koosolekust puudumise korral on õpetaja kohustatud sellest aegsasti juhatajale teatama ühes puudumise põhjuste tähendamisega.

§ 39. Kasvatuslikkude ülesannete ligemateks täitjateks üksikutes klassides õppenõukogu valib õppejõudude hulgast klassijuhatajad, kelle kohused määrab õppenõukogu Haridus- ja sotsiaalministeeriumi vastava instruksiooni põhjal.

Samuti valib õppenõukogu õppejõudude hulgast õppenõukogu sekretäri.

§ 40. Keskkooli ülalpidaja on kohustatud palkama kooliarsti, kelle ülesandeks on õpilaste tervise eest hoolitsemine ning nende arstimine, valve kooliruumides tervishoidliku seisukorra järgi ja nõuandmine õppenõukogule kooli tervishoidu puutuvates küsimustes. Kooliarsti võib palgata ka mitme kooli peale.

Kooliarsti lähema töökorralduse paneb maksma Haridus- ja sotsiaalministeerium.

§ 41. Asjaajaja on kooli kantselei ja majandusliikude asjade korraldajaks.

§ 42. Keskkoolis on tarvilik arv teenijaid, kelle kohused määrab koolijuhataja.

6. peatükk.

Õ p p e n õ u k o g u.

§ 43. Õppenõukogu liikmeteks on kooli õppejõud, kooliarst ja lastevanemate esindaja.

Ühendatud koolidel võib olla ühine õppenõukogu.

§ 44. Õppenõukogu ülesandeks on õppe- ja kasvatusküsimuste ning nendega ühenduses olevate muude koolielu küsimuste lahendamine. Eriti kuulub õppenõukogu tegevuspiirkonda:

1) õppe- ja kasvatusviiside arutamine;
2) õppekava läbivõtmise ulatuse ja ettenähtud piiridest kõrvalekaldumiste arutamine;

3) õppetööks tarvisminevate õppeabinõude valimine;

4) õpilaste vastuvõtmine, vastavatesse klassidesse paigutamine ja koolist eemaldamine, viimasel juhul teatades sellest kohalikule koolivalitsusele ning Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsusele ühes koolist eemaldamise põhjustega;

5) õpilaste käitumise ja hoolsuse hindamine, nende klassist klassi üleviimine ja kooli lõpetamise otsustamine ning neile tunnistuste andmine;

6) kehvemate andekate õpilaste õppemaksust vabastamine ja õpilastele toetussummade määramine;

7) koolielu korraldavate kodukordade vastuvõtmine;

8) õpilaste ringide põhikirjade kinnitamine ja ringide vanemate määramine;

9) esindajate valimine õpilaste vanemate komiteesse.

§ 45. Õppenõukogu koosolekuid peetakse tarviduse järgi.

§ 46. Õppenõukogu koosoleku kutsub kokku koolijuhataja või tema asetäitja enese algatusel või vähemalt $\frac{1}{3}$ liikmete nõudmisel.

§ 47. Õppenõukogu koosoleku päevakorra seab kokku koolijuhataja või tema asetäitja.

Igal õppenõukogu liikmel on õigus teha juhatajale ettepanekuid küsimuste päevakorda võtmiseks.

§ 48. Õppenõukogu koosolekut juhatab koolijuhataja või tema asetäitja, protokollib õppenõukogu sekretär.

§ 49. Õppenõukogu koosolekul arutatud küsimused ja vastu võetud otsused kantakse protokolliraamatusse.

§ 50. Õppenõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui temast võtab osa vähemalt $\frac{2}{3}$ õppejõududest, nende hulgas koolijuhataja või tema asetäitja.

§ 51. Koosoleku otsus on maksev, kui selle poolt on enam kui pooled koosolijaist.

Kui juhataja õppenõukogu otsusega ei ühine, läheb küsimus enne otsuse täideviimist Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsusele otsustamiseks.

§ 52. Õppenõukogu koosoleku protokollile kirjutavad alla koosolekust osavõtnud õppenõukogu liikmed.

7. peatükk.

Õpilaste vanemate esindus.

§ 53. Kooli ja kodu vahel lähema ühenduse loomiseks koolijuhataja kutsub kokku õpilaste vanemate koosoleku vähemalt kaks korda aastas.

§ 54. Vanemate koosoleku ülesandeks on õpilaste abistamise ning õppe- ja kasvatustöösse puutuvate küsimuste arutamine ja tarbekorral oma soovide esitamine õppenõukogule.

§ 55. Vanemate koosolek on otsusevõimeline, kui on koos $\frac{1}{5}$ kõigist õpilaste vanematest või hooldajatest.

§ 56. Kõik kooli õppejõud võivad osa võtta sõnaõigusega vanemate koosolekust.

§ 57. Otsused tehakse vanemate koosolekul lihthälteenamusega.

§ 58. Vanemate koosoleku algul valitakse koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja lihthälteenamusega. Koosoleku protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja, protokollikirjutaja ja koosoleku poolt valitud 3 isikut.

§ 59. Vanemate koosoleku sellekohase otsuse põhjal asutatakse kooli juurde õpilaste vanemate komitee. Komitee liikmed valib koosolek õpilaste vanemate või hooldajate hulgast üheks aastaks, iga klassi kohta 2 esindajat, kes koos koolijuhataja ja õppenõukogu poolt valitud kahe õpetajaga moodustavad õpilaste vanemate komitee koosseisu.

Komitee valib endale esimehe, kassahoidja ja sekretäri.

§ 60. Vanemate komitee aitab alal hoida ning süvendada ühendust kooli ja kodu vahel, arutab kasvatusküsimusi, aitab õpilaste toitluse ja tervishoiu olusid korraldada, organiseerib õpilastele kohaseid meelelahutusi ja õppekäike ning püüab võimaldada paremat edasijõudmist kehvemale õpilastele, muretsedes neile ainelist toetust.

§ 61. Vanemate komitee valib õppenõukogusse ühe esindaja, kellel on õigus õppetööd pealt kuulata. Vanemate komitee esindaja ei ole õigustatud tegema märkusi õppejõule, kuid võib esitada oma arvamused ja tähelepanekud koolijuhatajale.

§ 62. Vanemate komitee koosoleku kutsub kokku ja juhatab komitee esimees. Koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt pooled liikmed, nende hulgas komitee esimees ja koolijuhataja. Otsuse tegemiseks on tarvis, et selle poolt oleks enam kui pooled koosolijaist.

II.

Käesolev seadus, mis antud Riigivanema poolt dekreedina, hakkab maksma avaldamisega.

Avalikkude keskkoolide seadus (RT 155/156 — 1922) kaotab maksvuse I klassi suhtes 1. augustist 1934, II klassi suhtes 1. augustist 1935, III klassi suhtes 1. augustist 1936, IV klassi suhtes 1. augustist 1937 ja V klassi suhtes 1. augustist 1938.

Tallinnas, 25. mail 1934.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

N. Kann
Haridus- ja sotsiaalminister.

Avalikkude algkoolide seaduse muutmise dekreet.

Antud Riigivanema poolt 25. mail 1934.

RT 45—1934, 400.

Avalikkude algkoolide seaduse (RT 46 — 1931, art. 348) §§ 9 ja 41 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 9. Koolikohustus kestab algkoolis kuni kursuse lõpetamiseni või mittelõpetamise korral kuni 14 aasta vanuseni.

Õpilased, kes saanud 14-aastaseks kooliaasta (§ 40) esimesel poolel, vabanevad koolikohustusest eelmise õppeaasta (§ 38) lõpul, kuna õpilased, kes saavad 14-aastaseks kooliaasta teisel poolel, peavad käima koolis õppeaasta lõpuni.

§ 41. Algkoolis õpetatakse järgmisi õppeaineid: emakeelt, usuõpetust, kodulugu, matemaatikat, loodusõpetust ja tervishoidu, maateadust, ajalugu ja kodanikuõpetust, joonistamist, tööõpetust, laulmist, võimlemist, riigikeelt vähemusrahvuste koolides.

Usuõpetus on õpetajaile ja õpilastele vabatahtlik õppeaine.

Tallinnas, 25. mail 1934.

Peaminister Riigivanema ülesannetes K. Päts.
Hariduse- ja sotsiaalminister N. Kann.

Hariduse- ja sotsiaalministri määrus ajalehe kohta, milles tuleb kuulutada õppejõudude valimisest 1934 kalendriaastal.

RT 43—1934, 381.

Õppejõudude teenistuse seaduse muutmise dekreeidi § 34 põhjal (RT 37 — 1934) määran Tallinnas ajalehe „Päevaleht“ selleks ajaleheks, milles tuleb kuulutada õppejõu valimisest 1934 kalendriaastal.

Tallinnas, 14. mail 1934. Nr. 3384.

Hariduse- ja sotsiaalminister N. Kann.
Koolivalitsuse direktori as. A. Borkvell.

Õpetajakutse andmise määrus.

Alus: Õppejõudude teenistuse seaduse muutmise dekreeidi (RT 37 — 1934) § 31.

§ 1. Õppejõude, kel on Õppejõudude teenistuse seaduse (RT 59 — 1931) § 8 teises lõigus või § 18 p. 2 või 19 p. 2 ja 3 ettenähtud haridus ja kel puudub õpetajakutse, võib esitada Haridus- ja sotsiaalministrile kutse andmiseks, kui nad on töötanud Eesti Vabariigi koolides õppejõududena vähemalt viis aastat ja vähemalt rahuldavate tagajärgedega.

§ 2. Õpetajakutse andmisel õppejõu õppetöö praktika-aastate arvestamisel loetakse aasta aastaks, kui õppejõud on töötanud õppeasutistes vähemalt 25% õppejõu nädalatundide normaalarvust. Ainult sel juhul, kui õppeaine oma laadilt ja tundide arvult koolis ei võimaldanud anda tunde tähendatud määral, võib Haridus- ja sotsiaalministri otsusel arvestada tundide arvu vastava aine tundide arvule koolis.

§ 3. Kesk- ja kutsekooliõpetaja kutse teatud aine alal võib anda siis, kui esitatav õppejõud on seda ainet õpetanud 5 aasta jooksul vähemalt rahuldavate tagajärgedega.

§ 4. Õppejõudude teenistuse seaduse muutmise dekreeidi § 31 põhjal võib anda kesk- ja kutsekooliõpetaja kutsetunnistuse ka üksikute teaduslike ainete alal.

§ 5. Keskkooli I järgu II liigi kutsetunnistuste omanikkudele teaduslike ainete alal, kes hiljem lõpetanud kõrgema õppeasutise sellel alal, millisel neil on II liigi kutsetunnistus, võib anda kesk- ja kutsekooliõpetaja kutsetunnistuse didaktilis-metoodilisest seminarist osavõtmata ja uute kutseeksamite õiendamata, kui nad on seni kesk- või kutsekoolides töötanud 5 aastat vähemalt rahuldavate tagajärgedega.

§ 6. Keskkooli joonistamise õpetaja I järgu II liigi kutsetunnistuse või õpetajaameti kandidaadi tunnistuse omanikke, kes ei ole lõpetanud kõrgemat õppeasutist, võib esitada kuni 1. aug. 1935 a.

Haridus- ja sotsiaalministrile kesk- ja kutsekooliõpetaja kutsetunnistuse andmiseks tööstuslikkudes ainetes dekoratiivmaalimise alal, kui nad on töötanud kesk- või kutsekoolides vähemalt 2 aastat rahuldavate tagajärgedega.

Nimetatud kutsetunnistus dekoratiivmaalimise alal annab õiguse õpetada joonistamist ja joonestamist kesk- ja kutsekoolides.

§ 7. Õpetajakutse andmise ettepanekutega võivad esineda Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsusele: 1) riigikoolides — koolijuhatajad, 2) omavalitsuste ja erakoolides — koolinõunikud ja 3) haridusnõunikud.

§ 8. Ettepanekus tuleb märkida esitatava õppejõu haridus, teenistuse käik, praktika-aastate arv käesoleva määruse § 2 nõuete kohaselt ning andmed tema õppe- ja kasvatustöö tagajärgede kohta.

§ 9. Õpetaja esitamisel kutse andmiseks lisatakse ettepanekule juurde selle kooli juhataja arvamus õpetaja õppe- ja kasvatustöö tulemuste kohta, kus esitav õpetaja töötab või viimati töötas.

§ 10. Paragrahvis 7 p.p. 1 ja 2 tähendatud ettepanekute puhul vastav haridusnõunik avaldab oma seisukoha Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsuse direktorile või abidirektorile, kes esitab ettepaneku Haridus- ja sotsiaalministrile otsustamiseks.

§ 11. Esitatavale õppejõule, kellele Haridus- ja sotsiaalminister annab õpetajakutse, antakse sellekohane kutsetunnistus.

§ 12. Käesoleva määruse avaldamisega kaotavad maksvuse Õpetajakutse andmise määrus (HSMT 3 — 1933) ja Õpetajakutse andmise määruse täiendav määrus (HSMT 9 — 1933).

Tallinnas, 5. juunil 1934 a. Nr. 3566.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 31. mai ringkiri nr 3502 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja koolide juhatajaile õpilaste käitumise hindamise asjas.

Võimalikkude arusaamatuste vältimiseks õpilaste käitumise hindamisel teatab HSM Koolivalitsus, et kui õpilasel ei ole ette tulnud väärnähteid tema käitumises koolis kui ka väljaspool kooli, tuleb hinnata õpilase käitumine normaalselt „väga heaks“. Teistsuguse käitumise hindamise otsustab õppenõukogu, märkides selle hinnangu põhjused ja alused õppenõukogu protokollis.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse 1934 a. 5. juuni ringkiri nr. 45837 riigiteenijatele ja -töölisele arstiabi andmise asjas.

Asutuste poolt on pööratud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poole selgituste saamiseks riigiteenijate ja -töölise arstiabi korralduse asjus, arvesse võttes, et valitsusasutustes töötavate ametnikkude ja töölise haiguse korral kindlustamise kodukorra muutmisega (RT 29 — 1931 ja 31—1931), mille järgi arstiabi maksustatakse ja usaldusarstide instituut kaotatakse, on tekkinud rida küsimusi, mis vajaksid — arvesse võttes muutunud olukorda — vastavat lahendust ja tõlgitsemist.

Tähtsamad neist küsimustest on:

1. Kes täidab usaldusarsti ülesandeid antud olukorras.
2. Kuidas täita kodukorra määruste § 7 nõudeid lepingute sõlmimise asjus haiglatega ja missugustes haiglates võivad riigiteenijad ja töölised end ravida.
3. Kuidas tasuda arveid neis haiglates, kus öö-päevasest tasunormist eraldi on arvestatud muud lisakulud, nagu rohtude, operatsioonide, arstivisiitide ja teised vastavad kulud.

Nende küsimuste kohta peab Hariduse- ja sotsiaalministeerium tarvilikuks seletada järgmist:

1. Usaldusarsti ülesanded jäävad haiget raviva arsti peale, olgu see asutuse kindlapalgaline arst või n.n. lepinguarst, kes saab tasu visiitide eest. Ametiasutusel on aga õigus tarbekorral nõuda raviva arsti korralduse kinnitamist asutuselt näidatud arsti poolt. Sellest üldreeglist tuleb vaid niipalju erandeid teha, kui võrd ravivad arstid ise ei pea end kompetentseks tegema korraldusi usaldusarsti võimu piirides. Niisugustel kordadel, kui ka juhtudel, kus korralduse õigulikkus on vaieldav, teeb lõppotsuse ülemus, kellest oleneb teenija või töölise ametisse määramine.

2. Alaliste lepingute sõlmimine raviasutustega ei ole tarvilik. Lepinguvahekorda astumiseks tuleb lugeda, kui haige on paigutatud haiglasse raviva arsti korraldusega, millel tähendatud, et haige ravimine teostub osaliselt ametiasutuse kulul, kelle teenistuses haige seisab, ja see asutus tehtud korralduse kohta oma nõusoleku annab. Arvesse võttes arstiabi maksustamist, ei ole põhjust teha takistusi haigla valikus.

3. Kui öö-päeva ülalpidamise tasu kõrval arvestatakse eraldi lisakulud, tulevad need arved tasuda järgmiselt:

öö-päeva tasunorm ja operatsioonid tulevad tasuda haigemajalise ravi protsendi järgi, kuna kõik muud lisakulud, nagu arstivisiidid, arstimid, röntgen j.n.e. tasutakse ambulatoorse raviprotsendi kohaselt.

Lõpuks tuleb tähendada, et kõik eelpoolöeldu on maksev ka teenija või töölise perekonnaliikmete kohta.

Hariduse- ja sotsiaalministri eest Dr. A. Mõttus.

Tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse direktori eest Dr. Joh. Mälton.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 9. juuni ringkiri nr. 3639 maa- ja linnakoolivalitsustele ja algkoolide juhatajale võõrkeele õpetamise asjas algkoolides.

Kuna Avalikkude algkoolide seaduse muutmise dekreedid (RT 45 — 1934) § 41 järgi võõrkeel ei kuulu algkooli sunduslike õppeainete hulka, siis võib edaspidi võõrkeele õpetamine algkoolis, kui kohalikud olud seda nõuavad, toimuda vaid Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi loal Avalikkude algkoolide seaduse (RT 46 — 1931) § 42 alusel ja selles paragrahvis toodud tingimustel.

Avalikkude algkoolide seaduse § 80 p. 5 järgi tuleb võõrkeele õpetamise küsimus algatada kooli hoolekogudel ja esitada oma ettepanekud selles asjas kooliülalpidajale, kes need ühes oma arvamusega saadab kohalikule koolivalitsusele esitamiseks Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsusele vastava loa saamiseks.

Võõrkeelena võib algkoolis õpetada inglise, prantsuse, saksa või vene keelt, kuid võõrkeele valikul tuleb eelistada keelt, mida õpetatakse lähemas keskkoolis esimese võõrkeelena, kuna see on tarvilik õpilastele, kes hiljem astuvad keskkooli.

Võõrkeele õpetamise küsimuse kaalumisel tuleb pidada silmas, et võõrkeele õppimine on sunduslik kõigile vastavate klasside õpilastele, kus selle aine õpetamine on lubatud. Võõrkeele õpetamine ei suurenda kooli ega õpilaste nädalatundide üldarvu, sest klassides, kus õpetatakse võõrkeelt, vähendatakse tundide arvu teistes ainetes.

Direktor P. Mägraken.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.